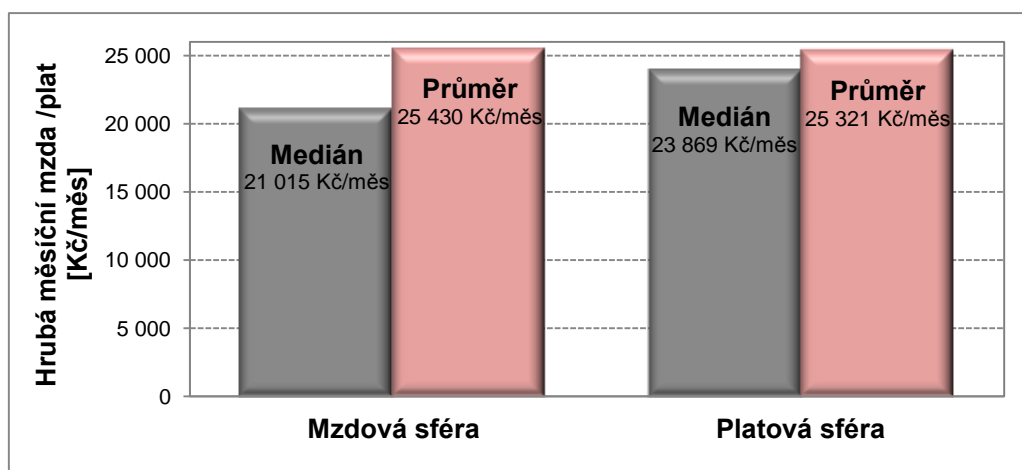

V roce 2011 rostly v České republice mzdy i platy

Výdělky ve mzdové a platové sféře

Z údajů obsažených v **Informačním systému o průměrném výdělku (ISPV)** vyplývá, že v roce 2011 vzrostla hrubá měsíční mzda ve mzdové i platové sféře. **Medián hrubé měsíční mzdy** dosáhl ve mzdové sféře v roce 2011 výše **21 015 Kč**, a zvýšil se tak o 2,0 % oproti stejnému období předchozího roku. **Medián hrubého měsíčního platu** ve sledovaném období meziročně vzrostl o 0,7 % na 23 869 Kč. Medián a průměr hrubé měsíční mzdy (platu) ve mzdové a platové sféře ukazují graf 1.

Graf 1: Medián a průměr hrubé měsíční mzdy/platu ve mzdové a platové sféře v roce 2011.

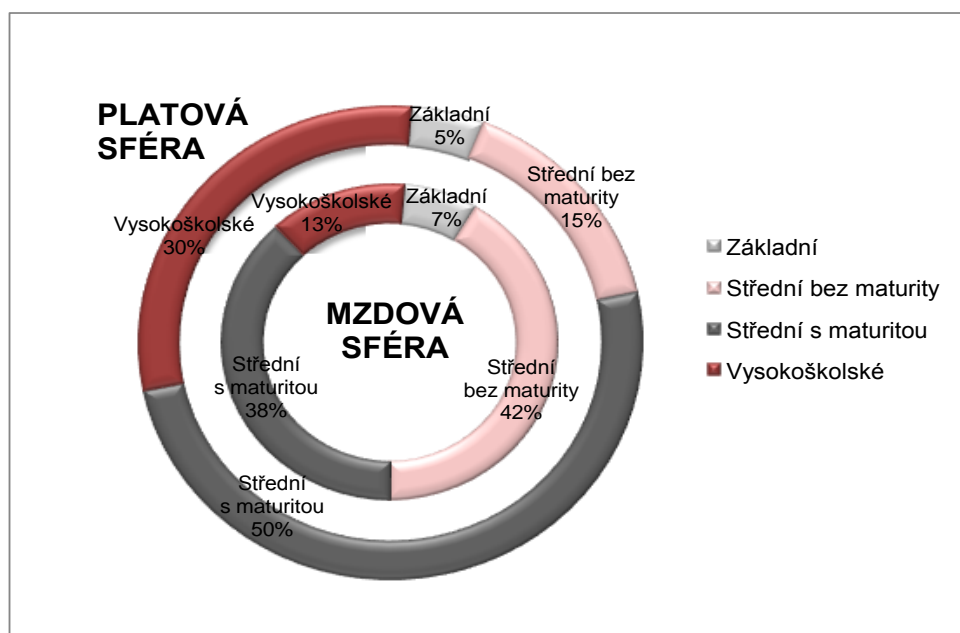

Zdroj: ISPV.

Medián hrubého měsíčního platu byl v platové sféře v roce 2011 **o 2 854 Kč vyšší než medián hrubé měsíční mzdy** ve mzdové sféře. Rozdíl mezi mediánem hrubé měsíční mzdy a platu ve prospěch platové sféry je **způsoben především rozdíly ve struktuře zaměstnanců** mzdové a platové sféry **podle vzdělání**. Graf 2 ukazuje, že v platové sféře je ve srovnání se mzdovou sférou mnohem vyšší podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (o 17 p.b.) a menší podíl zaměstnanců se středním vzděláním bez maturity (o 27 p.b.).

Z hlediska průměru byla situace podobná – ve sledovaném období byl **průměr mzdy ve mzdové sféře o 109 Kč vyšší než průměr platu v platové sféře**. Ve srovnání s platovou sférou však existují **ve mzdové sféře větší rozdíly mezi příjmy jednotlivých zaměstnanců**. Tuto skutečnost potvrzuje rozdíl mezi mediánem a průměrem mzdy (platu) v jednotlivých sférách. V roce 2011 byl **rozdíl mezi průměrem a mediánem mzdy vyšší ve mzdové sféře (4 415 Kč) než v platové sféře (1 452 Kč)**.

Graf 2: Struktura zaměstnanců mzdové a platové sféry podle dosaženého vzdělání (rok 2011).

Pozn.: Vyšší odborné vzdělání je zařazeno do kategorie středního vzdělání s maturitou. Nedokončené vzdělání je zařazeno do kategorie základního vzdělání. Nejsou zahrnuta 2 % zaměstnanců mzdové sféry, u nichž nebylo nejvyšší dosažené vzdělání uvedeno.

Zdroj: ISPV.

V roce 2011 pobíralo **ve mzdové sféře 68,9 % zaměstnanců mzdu nižší, než činila průměrná mzda** ve mzdové sféře (25 430 Kč). **V platové sféře** pobíralo ve sledovaném období nižší než průměrný plat (25 321 Kč) celkem **60,7 %** zaměstnanců.

Odpracovaná doba a přesčasy

S vývojem mezd a platů úzce souvisí i vývoj odpracované, příp. neodpracované doby. **V roce 2011 odpracovali zaměstnanci ve mzdové sféře 149,8 hodin za měsíc, a v platové sféře 146,3 hodin.** Zaměstnanci ve mzdové sféře odpracovali v roce 2011 průměrně o 3,5 hodin měsíčně více než zaměstnanci v platové sféře.

Zaměstnanci mzdové sféry odpracovali v roce 2011 také **více hodin přesčas než zaměstnanci platové sféry.** Ve sledovaném období odpracovali zaměstnanci mzdové sféry měsíčně 3,5 hodin přesčas, zaměstnanci platové sféry 1,7 hodin. **Ve mzdové sféře odpracovali nejvíce hodin přesčas** zaměstnanci v **odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství** (8,0 hodin měsíčně), **těžby a dobývání** (5,6 hodin měsíčně) a **zpracovatelského průmyslu** (5,1 hodin měsíčně). V nejvýznamnějších odvětvích **platové sféry** odpracovali nejvíce hodin přesčas zaměstnanci v odvětví **zdravotní a sociální péče** (5,2 hodin měsíčně). Nejméně hodin přesčas odpracovali v platové sféře zaměstnanci ve vzdělávání (0,2 hodin měsíčně).

Ve mzdové sféře bylo v roce 2011 vykázáno **méně neodpracovaných hodin¹ než v platové sféře.** Ve mzdové sféře činila neodpracovaná doba 23,3 hodin měsíčně, v platové sféře 27,5 hodin.

¹ Celkový počet neodpracovaných hodin zahrnuje hodiny neodpracované z důvodu dovolené, svátků v jinak pracovní dny, překážek v práci, pracovní neschopnosti, ošetřování člena rodiny, atd.

HLAVNÍ ZMĚNY V INFORMAČNÍM SYSTÉMU O PRŮMĚRNÉM VÝDĚLKU OD ROKU 2011

Informační systém o průměrném výdělku (ISPV), spravovaný **Ministerstvem práce a sociálních věcí**, zjišťuje výdělkovou úroveň v České republice. **V roce 2011** došlo v ISPV k několika **zásadním změnám**. Hlavní změny jsou následující:

- Změna terminologie.** Místo označení podnikatelská sféra se v ISPV od roku 2011 používá označení **mzdová sféra** a místo označení nepodnikatelská sféra se používá označení **platová sféra**. Do mzdové sféry jsou zahrnuty ekonomické subjekty, které odměňují zaměstnance mzdou podle § 109 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Platová sféra zahrnuje subjekty, ve kterých jsou zaměstnanci odměňováni platem podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Označení podnikatelská a nepodnikatelská sféra jsou používána Českým statistickým úřadem (ČSÚ), přičemž tato označení odpovídají členění podle institucionálních sektorů. V rámci ISPV jsou zaměstnanci členěni podle toho, zda jsou odměňováni mzdou nebo platem, což plně neodpovídá členění podle institucionálních sektorů, a proto byly zvoleny nové termíny. Nová terminologie by měla přispět k vyšší obezřetnosti uživatelů při srovnávání výsledků za jednotlivé sféry podle ISPV a ČSÚ.
- Změny v publikacích.** Počínaje rokem 2011 se mění perioda a obsah jednotlivých výsledkových publikací ISPV. Za **každé čtvrtletí** je vydávána publikace o mzdách a pracovní době v odvětvovém třídění. Za každé **sudé čtvrtletí** je tato publikace rozšířena o informace o hodinových výdělcích. Za **1. pololetí a za celý rok** vycházejí publikace za mzdovou a platovou sféru s údaji o mzdách a pracovní době v podrobných klasifikacích, zejména podle jednotlivých zaměstnání. **Jednou ročně** jsou v rámci Regionální statistiky ceny práce (RSCP) vydávány publikace za jednotlivé kraje ČR.
- Harmonizace metodiky ISPV s Českým statistickým úřadem (ČSÚ).** Od roku 2011 je harmonizována metodika zpracování údajů obsažených v ISPV se mzdovou statistikou ČSÚ. V rámci harmonizace byl mj. rozšířen soubor ISPV o dříve nesledované subjekty. Přínos harmonizace spočívá ve **zvýšení kvality publikovaných mzdových statistik**.
Soubor ISPV byl rozšířen o zaměstnance:
 - právnických osob s méně než 10 zaměstnanci,
 - fyzických osob a neziskových institucí bez ohledu na počet zaměstnanců.Rozšíření základního souboru umožnilo provádět dopočet údajů na celou populaci zaměstnanců mzdové sféry. Ve všech publikacích ISPV jsou proto od roku 2011 **nově uváděny vážené počty zaměstnanců** v tisících.
Provedením harmonizace došlo v roce 2011 k poklesu mediánu hrubé měsíční mzdy za mzdovou sféru. Aby bylo možné provádět korektní srovnání vývoje mzdy, obsahují publikace meziroční indexy, které byly vypočteny pomocí revidovaných údajů za rok 2010.
- Kvalita odhadu mediánu hrubé měsíční mzdy.** V pololetní publikaci za mzdovou sféru byla poprvé publikována kvalita odhadu mediánu hrubé měsíční mzdy. Kvalita odhadu mediánu hrubé měsíční mzdy podle podskupin a kategorií zaměstnání CZ-ISCO je uvedena v tabulce MZS-M8 ve sloupci Kvalita odhadu. Kvalita odhadu je rozdělena do **3 kategorií "A", "B" a "C"**, přičemž **kategorie "A" charakterizuje nejkvalitnější odhady** mediánu hrubé měsíční mzdy. **Symbole "A", "B" nebo "C" uvedené v závorkách** označují ta zaměstnání, u kterých existuje **přirozená dominance jednoho nebo dvou ekonomických subjektů**.
- Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO.** V roce 2011 proběhly výrazné změny u třídění podle zaměstnání, neboť došlo k přechodu z původní klasifikace KZAM-R na novou klasifikaci CZ-ISCO. **Výsledky podle zaměstnání** uvedené v pololetních publikacích za rok 2011 za mzdovou (resp. platovou) sféru v tabulkách MZS-M7 a MZS-M8 (resp. PLS-M7 a PLS-M8) **nelze kvůli změně klasifikace meziročně srovnávat** s výsledky uvedenými v tabulkách za podnikatelskou (resp. nepodnikatelskou) sféru do roku 2010 (tabulky PS-M1 a PS-M5, resp. NS-M1 a NS-M5).